

Mr. C. Assers
Handleiding
tot de beoefening
van het
Nederlands
Burgerlijk Recht

Procesrecht

deel 5 **Beslag en executie**

mr. A. Steneker

Universitair hoofddocent burgerlijk recht aan de Radboud Universiteit

VOORWOORD

Beslag is voor zowel praktijk als wetenschap belangrijk en interessant. Voor schuldeisers die van tevoren geen of onvoldoende zekerheden hebben bedongen, is beslag zo goed als de enige manier om hun vorderingen op goederen van de schuldenaar te verhalen. Verhaalsbeslag vervult dan ook een belangrijke rol in het vermogensrecht. De beslaglegger krijgt te maken met vragen omtrent rangorde, voorrechten, samenloop met andere rechten (bijvoorbeeld pand of hypotheek) en de gevolgen van een faillissement. De regels daaromtrent zijn neergelegd in het BW en de Faillissementswet.

Ondanks de plaats van beslag in het vermogensrecht, komt het woord beslag in het BW nauwelijks voor. Dit komt omdat verhaalsbeslag wetstechnisch wordt beschouwd als een wijze van gerechtelijke tenuitvoerlegging van vonnissen en andere authentieke akten en daarom is geregeld in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. In dat wetboek zijn ook de andere vormen van beslag geregeld, zoals conservatoir beslag en beslag tot afgifte of levering. Ook vrijwel alle vormen van executie zijn geregeld in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, inclusief verhaalsexecutie, reële executie, lijfswang en dwangsom.

Door het ambivalente juridische karakter van beslag en executie dreigt dit rechtsgebied in de juridische literatuur tussen de wal en het schip te geraken, terwijl het onderwerp voor praktijk en wetenschap van groot belang is. Bovendien zijn er veel actualiteiten te signaleren: de Hoge Raad heeft de afgelopen jaren een aantal baanbrekende arresten gewezen; door technische en maatschappelijke vooruitgang komen er steeds meer 'vermogensrechten' bij, zoals domeinnamen, assurantieportefeuilles, cryptocurrencies en financiële producten, waardoor de vraag actueel wordt of daar beslag op kan worden gelegd; door de toenemende internationalisering van het handelsverkeer hebben steeds meer beslagrechtelijke vraagstukken een grensoverschrijdende component, en ook op dat gebied zijn er ontwikkelingen, zoals de invoering van het Europees bankbeslag.

In dit nieuwe deel in de Asser-Serie wordt het beslag- en executierecht systematisch besproken en komen veel van de zojuist genoemde actuele ontwikkelingen en praktijkproblemen aan de orde.

Nijmegen,
A. Steneker

UITGEBREIDE INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding	1
1.1	Plaats van beslag en executie in het recht	1
	1 Beslag in het burgerlijk procesrecht	
	2 Beslag in het vermogensrecht	
	3 Executie	
1.2	Vormen van beslag	5
	4 Bewaarbeslag	
	5 Verhaalsbeslag	
	6 Beslag tot afgifte of levering	
	7 Strafvorderlijk beslag	
1.3	Vormen van executie	9
	8 Verhaalsexecutie	
	9 Reële executie	
	10 Lijfswang	
	11 Dwangsom	
1.4	Afbakening en opzet	13
	12 Afbakening	
	13 Internationale aspecten	
	14 Opzet	
2	Beslagobject	17
2.1	Inleiding	17
	15 Vermogens	
	16 Afgescheiden vermogens	
	17 Vermogensbestanddelen	
	18 Schijnvermogen	
2.2	Vermogen van de schuldenaar	21
	19 Eerste levensbehoeften	
	20 Omvang boedelbeslag	
	21 Gereedschappen	
	22 Benodigdheden voor onderwijs, kunst en wetenschap	
	23 Consignatiekas	
	24 Inkomen	
	25 Toepasselijkheid beslagvrije voet	
	26 Hoogte beslagvrije voet	
	27 Verhoging beslagvrije voet	
	28 Goederen bestemd voor openbare dienst	
	29 Persoonlijk verknochte goederen	
2.3	Vermogen van derden	34
2.3.1	Beslag op goederen van derden	34
	30 Vervreemding in weerwil van beslag	
	31 Strafvorderlijk verhaalsbeslag	
	32 Overige gevallen	

2.3.II	Fiscaal bodembeslag	36
	33 Bodem van de belastingschuldige	
	34 Mededelingsplicht	
	35 Mededelingsplicht tijdens afkoelingsperiode	
	36 Uitzonderingen op de mededelingsplicht	
	37 Sancties op schending mededelingsplicht	
	38 Bodemzaken	
	39 Afdrachtsbelastingen	
	40 Zaken van derden	
	41 Verhaalsvolgorde	
2.3.III	Retentierecht	43
	42 Vereisten voor een retentierecht	
	43 Feitelijke macht	
	44 Vordering	
	45 Samenhang	
	46 Derdenwerking van een retentierecht	
	47 Derden met een jonger recht	
	48 Derden met een ouder recht	
	49 Verhaal via beslag	
	50 Verhaal in faillissement	
	51 Cumulatief verhaal door schuldeisers van derden	
2.4	Algemene eisen aan het beslagobject	51
2.4.I	Doel van het beslag	51
	52 Soorten beslagen	
	53 Beslag tot afgifte	
	54 Beslag tot levering	
2.4.II	Executeerbaarheid	53
	55 Overdraagbaarheid	
	56 Indirecte overdraagbaarheid	
	57 Beperkte overdraagbaarheid	
	58 Executeerbaarheid door inning	
	59 Executeerbaarheid op andere wijzen	
2.4.III	Economische waarde	56
	60 Algemeen	
	61 Geen of negatieve waarde	
	62 Verhouding tot executiekosten	
	63 Waarde voor de beslaglegger	
2.5	Beslag op een beperkt recht	59
	64 Algemeen	
	65 Vruchtgebruik	
	66 Erfpacht en opstal	
2.6	Beslag op een appartementsrecht	62
	67 Beslag op het appartementsrecht zelf	
	68 Beslag op het te splitsen goed	
2.7	Beslag op een aandeel in een gemeenschap	64
2.7.I	Algemeen	64
	69 Soorten gemeenschappen	
	70 Blokkerende werking	
	71 Verkrijging van andere aandelen	
2.7.II	Eenvoudige gemeenschap	66
	72 Algemeen	
	73 Verdeling van de gemeenschap	

	74	Deelgenotenbeslag	
	75	Beslag op een overbedelingsvordering	
	76	Beslag voor een overbedelingsvordering	
2.7.III		Bijzondere gemeenschap	70
	77	Algemeen	
	78	Beslag op een aandeel	
2.7.IV		Huwelijksgemeenschap	72
	79	Algemeen	
	80	Verhaal voor gemeenschapsschulden	
	81	Verhaal voor privé-schulden	
	82	Verhaal na ontbinding huwelijk	
	83	Maritaal beslag	
2.7.V		Personenvennootschap	76
	84	Algemeen	
	85	Beslag door privé-schuldeisers	
	86	Beslag door zaak-schuldeisers	
2.8		Roerende zaken	77
2.8.I		Hoeveelheid	77
	87	Individuele zaken	
	88	Soortzaken	
2.8.II		Natuurlijke vruchten	79
	89	Reikwijdte	
	90	Verhaal op natuurlijke vruchten	
2.8.III		Burgerlijke vruchten	80
	91	Reikwijdte	
	92	Betekening van beslag op burgerlijke vruchten	
	93	Verhaal op burgerlijke vruchten	
2.8.IV		Substitutie	83
	94	Vorderingen tot vergoeding	
	95	Betekening van substitutie	
	96	Verhaal op vorderingen tot vergoeding	
2.9		Onroerende zaken	87
2.9.I		Object	87
	97	Grond	
	98	Gebouwen en werken	
	99	Bestanddelen	
	100	Indirecte natrekking	
	101	Beplantingen	
	102	Netten van kabels of leidingen	
	103	Niet-ingeschreven netten van kabels of leidingen	
	104	Netten van kabels of leidingen in eigen grond	
2.9.II		Natuurlijke vruchten	93
	105	Reikwijdte	
	106	Toekomstige oogst	
2.9.III		Burgerlijke vruchten	95
	107	Reikwijdte	
	108	Betekening van beslag op burgerlijke vruchten	
	109	Verhaal op burgerlijke vruchten	
2.9.IV		Substitutie	99
	110	Vorderingen tot vergoeding	
	111	Betekening van substitutie	

2.9.V	Verbonden rechten	101
	112 Afhankelijke rechten	
	113 Kwalitatieve rechten en verplichtingen	
2.9.VI	Rechten die vervallen	104
	114 Zuivering	
	115 Beslag na Vormerkung	
2.10	Schepen en luchtvaartuigen	107
	116 Schepen	
	117 Luchtvaartuigen	
2.11	Vorderingen	109
	118 Bestaande en toekomstige vorderingen	
	119 Vorderingen op een nader te noemen meester	
	120 Te vorderen prestaties	
	121 Inhoud van de beslagen vordering	
	122 Omvang van de beslagen vordering	
	123 Onoverdraagbare vorderingen	
	124 Afhankelijke rechten	
	125 Kredietruimte	
	126 Wilsrechten	
	127 Verzekeringsspenningen	
	128 Rechtsbijstandsverzekering	
	129 Bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering	
	130 Bankgaranties	
	131 Bankrekeningen	
	132 Derdengelden	
2.12	Effecten	128
	133 Aandelen	
	134 Uitkoop van minderheidsaandeelhouders	
	135 Enquêterecht	
	136 Prospectusplicht	
	137 Certificaten	
	138 Lidmaatschapsrechten	
	139 Girale effecten	
	140 Dividend	
	141 Stemrecht	
	142 Blokkeringsregelingen	
	143 Buitentoe passingverklaring van blokkeringsregelingen	
	144 Aandeelhoudersovereenkomsten	
	145 Fusie en splitsing	
2.13	Intellectuele eigendomsrechten	141
	146 Algemeen	
	147 Lokalisering van het intellectuele eigendomsrecht	
	148 Auteursrecht	
	149 Octrooi en kwekersrecht	
	150 Merk, tekening, model	
	151 Handelsnaam	
	152 Topografie, naburig recht, databankrecht	
2.14	Overige beslagobjecten	148
	153 Algemeen	
	154 Goodwill	
	155 Knowhow	
	156 Bescheiden	

	157	Cryptocurrencies	
	158	Emissierechten	
	159	Productierechten	
	160	Domeinnamen	
	161	Assurantieportefeuilles	
3		Verlof	157
3.1		Noodzaak van verlof	157
	162	Executoriaal beslag zonder verlof	
	163	Executoriaal beslag met verlof	
	164	Conservatoir beslag met executoriale titel	
3.2		Indiening beslagrekest	161
	165	Absolute bevoegdheid	
	166	Relatieve bevoegdheid	
	167	Relatieve bevoegdheid bij derdenbeslag	
	168	Relatieve bevoegdheid bij Europees bankbeslag	
	169	Relatieve bevoegdheid bij andere goederen	
	170	Griffierecht	
	171	Wijze van indiening	
3.3		Inhoud beslagrekest	168
3.3.I		Gegevens	168
	172	Naam verzoeker	
	173	Woonplaats verzoeker	
	174	Ondertekening	
3.3.II		Feiten	170
	175	Weergave van de feiten	
	176	Stukken	
3.3.III		Vordering	172
	177	Aard en grondslag van de vordering	
	178	Begroting van de vordering	
	179	Vorderingen waarvoor beslag kan worden gelegd	
3.3.IV		Beslag	177
	180	Aard van het te leggen beslag	
	181	Omschrijving van het beslagobject	
	182	Tijdstip van het te leggen beslag	
3.3.V		Informatieplichten	180
	183	Waarheidsplicht	
	184	Substantiëringsplicht	
	185	Noodzakelijkheid	
	186	Proportionaliteit	
	187	Subsidiariteit	
3.3.VI		Vrees voor verduistering	184
	188	Gevallen	
	189	Uitzonderingen	
	190	Juridische verduistering	
	191	Feitelijke verduistering	
	192	Verduistering van handelsgoederen	
3.3.VII		Termijn eis in de hoofdzaak	189
	193	Achtergrond	
	194	Wettelijke en gebruikelijke termijn	
	195	Redenen voor een langere termijn	
3.4		Beoordeling beslagrekest	192

3.4.I	Beleid	192
	196 Beslagsyllabus	
3.4.II	Procedure	192
	197 Horen van de beslaglegger	
	198 Horen van de beslagene	
	199 Zwart maken	
	200 Grijs maken	
	201 Voorlopig verlot	
3.4.III	Beoordeling	196
	202 Beoordelingsmaatstaf	
	203 Belangenafweging	
	204 Verlot voor eigenbeslag	
	205 Weigering van verlot voor eigenbeslag	
3.5	Verlening van het verlot	201
	206 Schriftelijk verlot	
	207 Mondeling verlot	
	208 Bedrag waarvoor verlot wordt verleend	
	209 Bedrag waarvoor machtiging wordt verleend	
	210 Verlot tegen zekerheidstelling	
	211 Voorlopig verlot	
	212 Temporele beperkingen	
	213 Rechtsmiddelen	
3.6	Gebruik van het verlot	212
	214 Termijn voor beslaglegging	
	215 Repeterend beslag	
	216 Uitvoerbaar bij voorraad	
	217 Uitvoerbaar op de minuut	
	218 Verlot en aansprakelijkheid	
3.7	Eis in de hoofdzaak	216
3.7.I	Eisen aan de procedure	216
	219 Achtergrond	
	220 Toetsing van de vordering	
	221 Met voldoende waarborgen omgeven	
	222 Vaststaan datum	
	223 Uitzicht executoriale titel	
3.7.II	Procedures	220
	224 Bodemprocedure	
	225 Kort geding	
	226 Rangregeling	
	227 Verificatie	
	228 Oplegging aanslag	
	229 Vaststelling eigen bijdrage	
	230 Arbitrage	
	231 Bindend advies	
	232 Mediation	
	233 Buitenlandse procedure	
3.7.III	Inhoud van de eis	230
	234 Vordering waarvoor beslag is gelegd	
	235 Veroordeling	
3.7.IV	Termijn	232
	236 Verlening	
	237 Verlenging	

	238	Moment van instellen	
	239	Verstrijken van de termijn	
3.7.V		Betekening	239
	240	Termijn	
	241	Verstrijken van de termijn	
3.7.VI		Verloop van de hoofdzaak	241
	242	Onbevoegdheid	
	243	Niet-ontvankelijkheid	
	244	Winst procedure	
	245	Verlies procedure	
	246	Executoriale titel in een andere procedure	
	247	Executoriale titel buiten de procedure	
4		Beslaglegging	249
4.1		Noodzaak van beslag	249
	248	Verhaalsexecutie	
	249	Reële executie	
	250	Blokkerende werking	
	251	Meedelen in opbrengst	
4.2		Bevoegdheid	252
	252	Bevoegdheid van de deurwaarder	
	253	Bevoegdheid van andere personen of instanties	
	254	Bevoegdheid op basis van verlof	
	255	Bevoegdheid op basis van executoriale titel	
	256	Bevoegdheid na eerdere opheffing	
	257	Afstand van bevoegdheid tot eigenbeslag	
	258	Overgang van bevoegdheid	
	259	Weigering door de deurwaarder	
	260	Deurwaarderskortgeding	
4.3		Onderzoek voor beslag	260
	261	Onderzoek polisadministratie UWV	
	262	Onderzoek Basisregistratie personen	
	263	Onderzoek digitaal beslagregister	
	264	Verzoek tot rekeninginformatie	
4.4		Plaats van beslag	263
4.4.I		Beslag op locatie	263
	265	Plaats van het beslagobject	
	266	Beslag op zaken onder derden	
	267	Toegang tot elke plaats	
	268	Medewerking van derden	
4.4.II		Beslag bij proces-verbaal	268
	269	Terminologie	
	270	Bureaubeslag	
4.4.III		Beslag bij exploit	269
	271	Plaats van exploit	
	272	Plaats van betekening	
	273	Beslag op een vordering onder de beslagene	
4.4.IV		Derdenbeslag	273
	274	Beslag onder de derde-schuldenaar	
	275	Beslag onder de beheerder	
	276	Beslag onder de bank	
	277	Beslag onder de faillissementscurator	

	278	Beslag onder de bewindvoerder in surseance	
	279	Beslag onder de WSNP-bewindvoerder	
	280	Beslag onder de beschermingsbewindvoerder	
	281	Verzamelbeslag	
4.4.V		Eigenbeslag	282
	282	Nut van eigenbeslag	
	283	Beslag onder de schuldeiser zelf	
4.5		Tijdstip van beslag	283
	284	Dagen waarop beslag kan worden gelegd	
	285	Termijn waarbinnen beslag moet worden gelegd	
	286	Uren waarop beslag kan worden gelegd	
	287	Beslag op alle dagen en uren	
	288	Tijdstip van inschrijving	
4.6		Bevel om aan titel te voldoen	289
	289	Bevel bij executoriaal beslag	
	290	Wachttermijn	
	291	Inkorting van de termijn	
	292	Bevel bij conservatoir beslag	
4.7		Inhoud exploit en proces-verbaal	294
	293	Exploit en proces-verbaal	
	294	Datum en tijd	
	295	Namen en woonplaatsen	
	296	Woonplaatskeuze	
	297	Executoriale titel of verlof	
	298	Vordering waarvoor beslag wordt gelegd	
	299	Omschrijving beslagobject	
	300	Bevelen	
	301	Getuigen	
	302	Sancties	
4.8		Betekening	304
4.8.I		Geadresseerde	304
	303	Betekening aan de beslagene	
	304	Betekening aan de derde-beslagene	
	305	Betekening aan eerdere verhaalsgerechtigden	
4.8.II		Wijze van betekening	307
	306	Betekening in persoon	
	307	Betekening aan de woonplaats	
	308	Weigering van ontvangst	
	309	Elektronische betekening	
4.8.III		Termijnen	312
	310	Termijnen voor betekening exploit	
	311	Termijnen voor betekening proces-verbaal	
	312	Verlenging van termijnen	
4.8.IV		Sancties	315
	313	Nietigheid	
	314	Opheffing	
	315	Schadevergoeding	
4.9		Inschrijving	317
	316	Inschrijving in openbare registers	
	317	Inschrijving in digitaal beslagregister	
	318	Inschrijving in aandeelhoudersregister	

4.10	Gerechtelijke bewaring	320
	319 Gevallen van gerechtelijke bewaring	
	320 Aanstelling bewaarder door de deurwaarder	
	321 Aanstelling bewaarder door de voorzieningenrechter	
	322 Aanstelling ruraal bewaarder door de kantonrechter	
	323 Persoon bewaarder	
	324 Taak bewaarder	
	325 Kosten van bewaring	
	326 Schade als gevolg van bewaring	
	327 Strafvorderlijke bewaring	
4.11	Verplichtingen beslagene	330
	328 Medewerking verlenen	
	329 Informatie verschaffen voor beslaglegging	
	330 Informatie verschaffen bij of na beslaglegging	
	331 Toegang verlenen	
	332 Behoud van het beslagobject	
4.12	Verplichtingen derde-beslagene	333
4.12.I	Medewerking verlenen	333
	333 Informatie verschaffen voor beslaglegging	
	334 Informatie verschaffen bij of na beslaglegging	
	335 Toegang verlenen	
4.12.II	Onder zich houden	336
	336 Behoud van het beslagobject	
	337 Omvang bewaarplicht	
4.12.III	Verklaring derdenbeslag	338
	338 Verplichting	
	339 Verklaringsplicht versus geheimhoudingsplicht	
	340 Dogmatische duiding van de verplichting	
	341 Verklaring niets verschuldigd te zijn	
	342 Verklaring iets verschuldigd te zijn	
	343 Verklaring omtrent andere verhaalsrechten	
	344 Peilmoment	
	345 Formulier	
	346 Uitbrengen	
	347 Wachttermijn	
	348 Verklaringstermijn	
	349 Bevoegdheid tot wijzigen of herroepen	
	350 Wijzigen	
	351 Herroepen	
	352 Niet verklaren	
	353 Sancties op niet verklaren	
	354 Verklaringsprocedure	
	355 Partijen in een verklaringsprocedure	
	356 Onjuist verklaren	
	357 Betwistingsprocedure	
	358 Partijen in een betwistingsprocedure	
4.13	Derdenbescherming	359
	359 Toepasselijke bepalingen	
	360 Bepaalde rechtsbetrekking	
	361 Daadwerkelijk vertrouwen	
	362 Toedoen of risico van de derde	
	363 Toetsmoment	

4.14	Kosten van beslag	364
	364 Advocaatkosten	
	365 Griffierecht	
	366 Deurwaarderskosten	
	367 Verschuldigdheid door de beslaglegger	
	368 Verschuldigdheid door de beslagene	
5	Tenietgaan en herleven	371
5.1	Tenietgaan van rechtswege	371
5.1.I	Termijnoverschrijding	371
	369 Sancties	
	370 Termijnoverschrijding betekening beslag	
	371 Termijnoverschrijding in de conservatoire fase	
	372 Termijnoverschrijding in de executorialie fase	
5.1.II	Tenietgaan vordering waarvoor beslag is gelegd	374
	373 Afwijzing eis in de hoofdzaak	
	374 Verjaring	
	375 Stuiting verjaring	
5.1.III	Tenietgaan beslagobject	377
	376 Tenietgaan van zaken	
	377 Tenietgaan van vorderingen	
	378 Tenietgaan van beperkte rechten	
5.1.IV	Voortleven beslagobject	380
	379 Verwording beslagen zaak tot een aandeel in een gemeenschap	
	380 Verwording beslagen vordering tot een natuurlijke verbintenis	
5.1.V	Tenietgaan op grond van de wet	382
	381 Executie en zuivering	
	382 Faillissement	
	383 Levering na Vormerkung	
5.1.VI	Inschrijving tenietgaan	386
	384 Inschrijving door de deurwaarder	
	385 Verklaring van waardeeloosheid	
	386 Zuiveringsverklaring	
5.2	Opheffing van beslagen	389
5.2.I	Opheffing door de beslaglegger	389
	387 Vorm	
	388 Inschrijving	
	389 Weigering opheffing	
	390 Gevolgen opheffing	
5.2.II	Opheffing door de rechter	393
	391 Belanghebbenden die opheffing kunnen vorderen	
	392 Bevoegde rechter	
	393 Werking vonnis	
	394 Inschrijving	
	395 Weigering inschrijving	
5.3	Opheffingsgronden	398
5.3.I	Algemeen	398
	396 Belangenafweging	
	397 Conservatoir en executorial beslag	
	398 Kort geding en bodemprocedure	
	399 Toetsmoment	

5.3.II	Verzuim van vormen	402
	400 Verzuim van vormen als vervalgrond	
	401 Verzuim van vormen als opheffingsgrond	
5.3.III	Ondeugdelijkheid vordering	404
	402 Summierlijke ondeugdelijkheid	
	403 Beoordeling voor beslissing in hoofdzaak	
	404 Beoordeling na afwijzing in hoofdzaak	
5.3.IV	Vexatoir beslag	406
	405 Waarde van het beslagobject	
	406 Belangen van de schuldenaar	
	407 Verhaalspositie schuldeiser	
	408 Betalingsaanbod beslagene	
	409 Uitzicht negatieve boedel	
	410 Vermogenspositie schuldenaar	
5.3.V	Derdenverzet	410
	411 Verzet door de niet-verhaalsaansprakelijke derde	
	412 Verzet door de verhaalsaansprakelijke derde	
	413 Verzet door de schuldenaar	
5.3.VI	Zekerheidstelling	412
	414 Functie van de zekerheid	
	415 Bedrag van de zekerheid	
	416 Voorwaarden van de zekerheid	
5.4	Herleving van beslagen	414
	417 Vernietiging opheffing	
	418 Wijzigingen in de rechtstoestand	
	419 Wetenschap van derden-verkrijgers	
	420 Volgorde	
5.5	Vernietiging geëxecuteerde titel	419
5.5.I	Executoriale overdracht	419
	421 Beschikkingsonbevoegdheid	
	422 Derdenbescherming	
	423 Schadevergoeding	
5.5.II	Executoriale inning	423
	424 Bevrijdende betaling	
	425 Schadevergoeding	
5.5.III	Reële executie	424
	426 Ongeldigheid overdracht	
	427 Ongedaanmakingsverbintenis	
5.6	Aansprakelijkheid na vervallen beslag of titel	426
5.6.I	Onrechtmatig beslag	426
	428 Onrechtmatigheid	
	429 Toerekenbaarheid	
	430 Schade	
	431 Causaal verband	
5.6.II	Onrechtmatige executie	429
	432 Executiebevoegdheid beslaglegger	
	433 Onrechtmatigheid	
	434 Schade	
	435 Onverschuldigde betaling	
5.7	Onttrekking aan beslag	432

5.7.I	Civielrechtelijke aansprakelijkheid	432
	436 Onttrekking door overdracht	
	437 Onttrekking door niet-herleving	
	438 Overige wijzen van onttrekking	
5.7.II	Strafrechtelijke veroordeling	435
	439 Misdrijf tegen het openbaar gezag	
	440 Feitelijke handelingen	
	441 Beschikkingshandelingen met handhaving van het beslag	
	442 Beschikkingshandelingen met verval van het beslag	
6	Blokkerende werking	441
6.1	Inleiding	441
6.1.I	Blokkerende werking	441
	443 Beschikkingsbevoegdheid beslagene	
	444 Geblokkeerde handelingen	
	445 Gevolgen van blokkerende werking	
6.1.II	Temporele reikwijdte	443
	446 Aanvang blokkerende werking	
	447 Aanvang blokkerende werking beslag op onroerende zaken	
	448 Aanvang blokkerende werking beslag op toekomstige vorderingen	
6.1.III	Derdenbescherming	446
	449 Derdenbescherming bij roerende zaken	
	450 Derdenbescherming bij inschrijfbaar IE-rechten	
	451 Derdenbescherming bij andere goederen	
6.2	Vervreemding	448
	452 Geen 'relatieve nietigheid' maar 'zaaksgevolg'	
	453 Vervreemding met substitutie	
	454 Verhaalsmogelijkheden beslaglegger	
	455 Executoriale titel	
	456 Cumulatief beslag door schuldeisers vervreemder	
	457 Faillissement vervreemder	
	458 Cumulatief beslag door schuldeisers verkrijger	
	459 Faillissement verkrijger	
6.3	Bezwaren	457
	460 Executiebevoegdheid beslaglegger	
	461 Executiebevoegdheid latere pand- of hypotheekhouder	
	462 Rangorde beslag – beperkt recht	
	463 Achterstelling van de beperkt gerechtigde	
	464 Rangorde beslag – beperkt recht – beslag	
	465 Drietrapsverdeling	
	466 Faillissement	
6.4	Betaling	463
6.4.I	Betaling	463
	467 Bevrijdende betaling	
	468 Betaling met toestemming	
	469 Opschorting	
	470 Rente	
6.4.II	Afgifte	466
	471 Afgifte	
	472 Levering	
6.4.III	Afstand	468
	473 Kwijtschelding	
	474 Betalingsregelingen	

6.4.IV	Verrekening	469
	475 Wettelijke verrekening	
	476 Dezelfde rechtsverhouding	
	477 Opgekomen en opeisbaar geworden	
	478 Contractuele afwijking van art. 6:127 lid 2 BW	
	479 Contractuele afwijking van art. 6:130 lid 2 BW	
	480 Beroep op verrekening	
	481 Afschrijvingen van bankrekeningen	
6.4.V	Nogmaals betalen	476
	482 Op vordering van een eerdere beslaglegger	
	483 Op vordering van een latere beslaglegger	
6.4.VI	Verhaal op de beslagene	478
	484 Verhaal op grond van art. 6:33 BW	
	485 Verhaal op grond van art. 6:203 BW	
	486 Verhaal op grond van art. 6:212 BW	
6.4.VII	Faillissement beslagene	481
	487 Gevolgen voor de beslaglegger	
	488 Gevolgen voor de curator van de beslagene	
	489 Gevolgen voor de derde-beslagene	
	490 Gevolgen voor verrekening	
	491 Status verklaring derdenbeslag	
	492 Veroordeling van de derde-beslagene	
	493 Tekortkoming van de derde-beslagene	
	494 Onrechtmatige daad van de derde-beslagene	
	495 Vermindering vordering beslagene – derde-beslagene	
	496 Vermindering vordering beslaglegger – beslagene	
	497 Verhaal derde-beslagene – beslagene	
6.5	Andere handelingen	491
6.5.I	Reikwijdte	491
	498 Door de wet benoemde handelingen	
	499 Door de Hoge Raad benoemde handelingen	
	500 Onbenoemde handelingen	
6.5.II	Benoemde handelingen	492
	501 Huur en pacht	
	502 Huurkoop	
	503 Kwalitatieve verplichting	
	504 Bewind	
	505 Vervracting	
6.5.III	Bijzondere vormen van overdracht	498
	506 Inbreng in een eenvoudige gemeenschap	
	507 Inbreng in een huwelijksgemeenschap	
	508 Inbreng in een gemeenschap met afgescheiden vermogen	
	509 Inbreng in een afgescheiden vermogen van dezelfde rechtspersoon	
	510 Collectieve waardeoverdracht	
	511 Certificering	
6.5.IV	Bijzondere goederenrechtelijke handelingen	503
	512 Splitsing van onroerende zaken	
	513 Afstand van beperkte rechten	
	514 Wijziging van beperkte rechten	
	515 Afstand of wijziging van afhankelijke rechten	

6.5.V	Verbintenisrechtelijke handelingen	507
	516 Aangaan van persoonlijke verplichtingen	
	517 Contractoverneming	
6.5.VI	Feitelijke handelingen	509
	518 Vervulling van een voorwaarde	
	519 Beschadiging of verdwijning	
	520 Natrekking, vermenging, zaaksvorming	
7	Executiebevoegdheid	515
7.1	Executiebevoegdheid bij cumulatief beslag	515
7.1.I	Cumulatie met andere beslagen	515
	521 Executiebevoegdheid	
	522 Overneming verkoop door jongere beslaglegger	
	523 Overneming verkoop door oudere beslaglegger	
	524 Inningsbevoegdheid	
	525 Overneming inning door jongere beslaglegger	
7.1.II	Cumulatie met pand of hypotheek	520
	526 Executiebevoegdheid	
	527 Overneming verkoop door jongere pand- of hypotheekhouder	
	528 Overneming verkoop door oudere pand- of hypotheekhouder	
	529 Overneming verkoop door beslaglegger	
	530 Overneming inning door pandhouder	
7.2	Executoriale titel	526
7.2.I	Parate executie	526
	531 Pand en hypotheek	
	532 Retentierecht	
	533 Gerechtelijke bewaring	
	534 Gedeeltelijk parate executie van meerdere goederen	
	535 Gedeeltelijk parate executie van één goed	
7.2.II	Belang executoriale titel	533
	536 Noodzaak	
	537 Grenzen noodzaak	
7.2.III	Algemene eisen executoriale titel	534
	538 Bij wet aangewezen	
	539 Grosse	
7.2.IV	Stukken	536
	540 Rechterlijke uitspraak	
	541 Bijzondere rechterlijke uitspraken	
	542 Arbitraal vonnis	
	543 Proces-verbaal	
	544 Bevelschrift	
	545 Dwangbevel	
	546 Kennisgeving Openbaar Ministerie of minister	
	547 Mededeling griffier	
	548 Authentieke akte	
	549 Hypotheekakte	
7.2.V	Inhoud	550
	550 Toewijzing prestatie	
	551 Aard van de prestatie	
	552 Vordering waarvoor beslag is gelegd	
7.2.VI	Uitvoerbaarheid	553
	553 Uitgangspunt van uitvoerbaarheid	
	554 Status vordering	

	555	Kracht van gewijsde	
	556	Uitvoerbaar bij voorraad	
	557	Schorsing door een gewoon rechtsmiddel	
	558	Schorsing door een buitengewoon rechtsmiddel	
	559	Schorsende werking	
	560	Uitvoerbaarheid bij voorraad van rechtswege	
	561	Uitvoerbaarverklaring bij voorraad in de uitspraak	
	562	Uitvoerbaarverklaring bij voorraad na de uitspraak	
	563	Maatstaf voor uitvoerbaarverklaring bij voorraad	
	564	Uitvoerbaarverklaring bij voorraad na eerdere afwijzing	
	565	Uitvoerbaarverklaring bij voorraad tegen zekerheidstelling	
7.2.VII		Verjaring uitvoerbaarheid	565
	566	Onderscheid executoriale titels	
	567	Aanvang verjaring	
	568	Stuiting verjaring	
7.3		Certificaat of exequatur	568
7.3.I		Tenuitvoerlegging van Europese executoriale titels	568
	569	Toepasselijkheid Brussel I-bis	
	570	Tenuitvoerlegging van Europese rechterlijke uitspraken	
	571	Tenuitvoerlegging van Europese authentieke akten	
7.3.II		Tenuitvoerlegging van niet-Europese executoriale titels	571
	572	Toepasselijkheid art. 985 Rv	
	573	Exequaturprocedure	
	574	Toepasselijkheid art. 431 Rv	
	575	Nieuwe behandeling door de Nederlandse rechter	
7.3.III		Tenuitvoerlegging van arbitrale vonnissen	575
	576	Nederlandse arbitrale vonnissen	
	577	Op buitenlandse arbitrale vonnissen toepasselijke verdragen	
	578	Buitenlandse arbitrale vonnissen onder verdrag	
	579	Buitenlandse arbitrale vonnissen zonder verdrag	
	580	Keuze tussen art. 1075 Rv en art. 1076 Rv	
7.4		Voorkoming van executie	581
7.4.I		Schorsing van executie	581
	581	Voorlopig karakter	
	582	Bevoegde rechter	
	583	Gronden voor schorsing	
7.4.II		Opheffing beslag	585
	584	Opheffing wegens misbruik van bevoegdheid	
	585	Opheffing wegens ontbreken van bevoegdheid	
7.4.III		Lossing	588
	586	Onmogelijkheid lossing	
	587	Mogelijkheid lossing	
	588	Mogelijkheid aflossing	
7.4.IV		Verplichte verhaalsvolgorde	591
	589	Volgorde bij goederen van derden	
	590	Volgorde bij goederen mede van derden	
	591	Volgorde bij goederen van de beslagene	
	592	Beperking zonder volgorde	
	593	Algemene regels	
	594	Gevolgen verplichte verhaalsvolgorde	

8	Executie	597
8.1	Aanzegging van executie	597
8.1.I	Betekening executorialie titel	597
	595 Betekening bij executie tegen de schuldenaar	
	596 Betekening bij executie tegen derden	
	597 Betekening non-appelverklaring	
	598 Betekening non-appelverklaring bij derdenbeslag	
8.1.II	Bevel om aan titel te voldoen	602
	599 Bevel bij executorialie verkoop	
	600 Bevel bij reële executie tot afgifte van roerende zaken	
	601 Bevel bij gedwongen ontruiming	
8.2	Openbare verkoop	605
8.2.I	Vorbereiding verkoop	605
	602 Aanwijzing deurwaarder of notaris	
	603 Termijn voor verkoop	
8.2.II	Bekendmaking verkoop	607
	604 Verplichte bekendmaking veiling roerende zaken	
	605 Optionele bekendmaking veiling roerende zaken	
	606 Bekendmaking veiling onroerende zaken	
	607 Bekendmaking veiling schepen en luchtvaartuigen	
8.2.III	Verkoop	612
	608 Plaats van verkoop	
	609 Veilingvoorwaarden	
	610 Financiële gegoedheid	
	611 Veiling	
	612 Gunning	
	613 Onderhandse verkoop	
	614 Onderhandse verkoop met instemming van alle belanghebbenden	
	615 Onderhandse verkoop door de fiscus	
	616 Verkoop aan de beslaglegger	
	617 Verkoop aan de beslagene	
8.2.IV	Betaling	622
	618 Tijdstip van betaling	
	619 Wijze van betaling	
	620 Betaling door verrekening	
	621 Waarborgsom	
	622 Koopprijs	
	623 Kosten en heffingen	
	624 Inzetpremie	
8.2.V	Levering	628
	625 Leveringshandeling	
	626 Risico-overgang	
	627 Verzekering	
	628 Non-conformiteit	
	629 Ontbinding door de koper	
	630 Ontbinding door de verkoper	
8.2.VI	Zuivering	634
	631 Zuivering bij onroerende zaken	
	632 Zuiveringsverklaring	
	633 Zuivering bij roerende zaken	
	634 Zuivering op verzoek van een jongere derde	

	635	Zuivering op verzoek van een oudere derde	
	636	Keuze voor niet-zuivering	
	637	Persoonlijke rechten	
	638	Huur en pacht	
	639	Oudere huur	
	640	Jongere huur	
	641	Huurkoop	
	642	Kwalitatieve verplichting	
8.3		Inning	646
8.3.I		Tijdstip	646
	643	Opschorting bij conservatoir beslag	
	644	Betaling bij executoriaal beslag	
	645	Schorsing bij executoriaal beslag	
	646	Betaling en schorsing bij alimentatiebeslag	
8.3.II		Bedrag	650
	647	Beperking tot bedrag waarvoor beslag is gelegd	
	648	Kosten derde-beslagene	
8.3.III		Betaling	653
	649	Geadresseerde van de betaling	
	650	Geadresseerde bij alimentatiebeslag	
	651	Wijze van betaling	
	652	Rechtsgrond betaling	
	653	Vermindering vordering beslagene – derde-beslagene	
	654	Vermindering vordering beslaglegger – beslagene	
	655	Betalingsprocedure	
	656	Betalingsprocedure bij cumulatief beslag	
	657	Executie door middel van cessie	
8.3.IV		Verhaal	661
	658	Uitwinning afhankelijke zekerheden	
	659	Uitwinning zelfstandige zekerheden	
	660	Beslag ten laste van de derde-beslagene	
	661	Aanvraag faillissement derde-beslagene	
	662	Verificatie in faillissement derde-beslagene	
	663	Akkoord in faillissement derde-beslagene	
8.3.V		Terugvordering	667
	664	Recht op terugvordering	
	665	Terugvordering van de beslaglegger	
	666	Terugvordering van de deurwaarder	
	667	Terugvordering van de beslagene	
8.4		Reële executie	673
8.4.I		Begripsbepaling	673
	668	Reële executie en verhaalsexecutie	
	669	Reële executie tot afgifte en tot levering	
8.4.II		Inleidend beslag	674
	670	Conservatoir beslag tot afgifte of levering	
	671	Executoriaal beslag tot afgifte	
	672	Executoriaal beslag tot levering	
	673	Samenloop van beslagen tot afgifte of levering	
	674	Samenloop met verhaalsbeslag	
8.4.III		Afgifte van roerende zaken	680
	675	Bevel om aan titel te voldoen	
	676	Onder zich nemen	

8.4.IV	Ontruiming van onroerende zaken	682
	677 Executoriale titel	
	678 Voorbereiding	
	679 Ontruiming	
	680 Uitstel ontruiming	
8.4.V	Levering van goederen	685
	681 Executoriale titel	
	682 Levering	
	683 Inschrijving	
	684 Vernietiging vervangend vonnis	
8.5	Lijfswang	690
	685 Tenuitvoerlegging bij lijfswang	
	686 Vorderingen waarvoor lijfswang is toegestaan	
	687 Rechterlijk verlof	
	688 Subsidiariteit en proportionaliteit	
	689 Persoon ten aanzien van wie lijfswang wordt toegepast	
	690 Tenuitvoerlegging van lijfswang	
	691 Duur van lijfswang	
	692 Ontslag uit lijfswang	
	693 Gevolgen van lijfswang	
8.6	Dwangsom	697
	694 Dwangsom en boete	
	695 Bevoegdheid tot oplegging van dwangsommen	
	696 Oplegging van dwangsommen	
	697 Verbeuren van dwangsommen	
	698 Rechtsmiddelen tegen de hoofdveroordeling	
	699 Opheffing, opschorting en vermindering	
	700 Verjaring van dwangsommen	
	701 Schorsing van verjaring van dwangsommen	
	702 Stuiting van verjaring van dwangsommen	
9	Opbrengst	709
9.1	Omvang opbrengst	709
9.1.I	Te ontvangen bedrag	709
	703 Hoofdsom	
	704 Vermeerderingen	
	705 Verminderingen	
9.1.II	Omzetbelasting	711
	706 Verhaal op btw	
	707 Belaste prestaties	
	708 Leveringsbegrip btw	
	709 Veilingfictie	
	710 Btw-verleggingsregeling	
	711 Btw over roerende zaken	
	712 Btw over onroerende zaken	
	713 Btw in vorderingen	
9.1.III	Executiekosten	718
	714 Kosten	
	715 Verschuldigheid door koper of derde-beslagene	
	716 Gerechtigden	
	717 Executiekosten bij woningen	
	718 Kosten derde-beslagene	

9.2	Verdelingsprocedure	724
9.2.I	Wettelijke regeling	724
	719 Twee regelingen	
	720 Hoofdelijke aansprakelijkheid van de Staat	
	721 Dwingend recht	
9.2.II	Uitkering of bewaring	726
	722 Geen andere gerechtigden	
	723 Wel andere gerechtigden	
9.2.III	Rangregeling	728
	724 Belanghebbenden bij een rangregeling	
	725 Procedure	
	726 Benoeming rechter-commissaris	
	727 Afwijzing verzoek benoeming rechter-commissaris	
	728 Aanmelding van vorderingen	
	729 Staat van verdeling	
	730 Termijn voor tegenspraak	
	731 Tegenspraak	
	732 Renvooi	
	733 Sluiting proces-verbaal	
9.2.IV	Verdeling na executie door pand- of hypotheekhouder	738
	734 Verdeling na executie door pandhouder	
	735 Verdeling na executie door hypotheekhouder	
9.2.V	Rekening en verantwoording	741
	736 Procedure	
	737 Partijen	
	738 Termijnen	
9.3	Gerechtigden tot de opbrengst	743
9.3.I	Besloten kring	743
	739 Gerechtigden	
	740 Niet-gerechtigden	
9.3.II	Beslagleggers	745
	741 Beslag op het geëxecuteerde goed	
	742 Executoriaal beslag voor de betreffende vordering	
	743 Conservatoir beslag voor de betreffende vordering	
	744 Strafvorderlijk beslag voor de betreffende vordering	
	745 Tijdig beslag op roerende zaken	
	746 Tijdig beslag op onroerende zaken	
9.3.III	Schuldeisers die geen beslag hoeven te leggen	750
	747 Pand- en hypotheekhouders	
	748 Beperkt gerechtigden	
	749 Huurders en pachters	
	750 Huurkopers	
	751 Schuldeisers van een kwalitatieve verplichting	
9.3.IV	Overgang van gerechtigdheid	757
	752 Overgang van de vordering	
	753 Overgang van inningsbevoegdheid	
	754 Overgang van de vordering zonder inningsbevoegdheid	
	755 Tijdstip van overgang	
	756 Betekening van overgang	
	757 Inschrijving van overgang	
9.4	Te verhalen vorderingen	764
	758 Algemeen	
	759 Vorderingen onder ontbindende voorwaarde	

	760	Vorderingen onder opschortende voorwaarde	
	761	Niet-opeisbare vorderingen	
	762	Niet-vereffende vorderingen	
	763	Pand en hypotheek	
	764	Betwisting bestaan, hoogte of rang	
9.5		Rangorde	772
9.5.I		Blokkerende werking	772
	765	Gevolgen voor executie of verdeling	
	766	Rangorde	
9.5.II		Voorrang	774
	767	Gronden voor voorrang	
	768	Rangorde	
	769	Samenloop blokkerende werking en voorrang	
9.5.III		Achterstelling	777
	770	Eigenlijke achterstelling	
	771	Oneigenlijke achterstelling	
	772	Samenloop blokkerende werking en achterstelling	
	773	Samenloop prioriteit en achterstelling	
9.5.IV		Paritas creditorum	779
	774	Verdeling pro rata	
	775	Uitzonderingen	
9.5.V		Rangorde bij gedeeltelijke uitkering	782
	776	Gedeeltelijke executieopbrengst	
	777	Gedeeltelijke uitkering	
9.6		Uitkering	783
	778	Rechtsgrond van de betaling	
	779	Toerekening van de betaling	
	780	Onverschuldigde betaling	
9.7		Faillissement	786
	781	Faillissement voor executorialle levering	
	782	Faillissement voor verdeling	
	783	Positie beslaglegger in faillissement	
	784	Positie curator bij verdeling	
9.8		Beslag op de opbrengst	791
	785	Tijdstip	
	786	Omvang	
	787	Andere aanspraken op de opbrengst	

HOOFDSTUK 1

Inleiding

1.1 Plaats van beslag en executie in het recht

- [1] *Beslag in het burgerlijk procesrecht.* Beslag dient tot tenuitvoerlegging van rechterlijke uitspraken en andere authentieke akten (executoriaal beslag) en tot bewaring van recht (conservatoir beslag).

Executoriaal beslag wordt in het wettelijk systeem aangemerkt als een wijze van gerechtelijke tenuitvoerlegging van vonnissen, beschikkingen en andere authentieke akten (art. 156 Rv; zie ook het opschrift van boek 2 Rv). De wettelijke regeling is neergelegd in titel 2.2-2.4 Rv. Behalve door executoriaal beslag kan een vonnis, beschikking of andere authentieke akte ten uitvoer worden gelegd door reële executie (afdeling 2.2.4 Rv en art. 3:299-3:301 BW) en door lijfswang en dwangsom (titel 2.5 Rv). Het conservatoir beslag is een ‘middel tot bewaring van recht’ en is geregeld in titel 3.4 Rv.

De wettelijke regeling van het executoriaal beslag kent afzonderlijke bepalingen voor beslag op roerende zaken die geen niet-registergoederen zijn (afdeling 2.2.1 Rv), rechten aan toonder of order, aandelen op naam, en andere effecten op naam (afdeling 2.2.1A Rv), aandelen in een nv of bv (afdeling 2.2.1B Rv), vorderingen op naam (derdenbeslag, afdeling 2.2.2 Rv, met onderafdelingen voor inkomen, eigenbeslag en sommenverzekeringen), onroerende zaken (titel 2.3 Rv), en schepen en luchtvaartuigen (titel 2.4 Rv). In de regeling van de gerechtelijke tenuitvoerlegging van vonnissen, beschikkingen en andere authentieke akten (boek 2 Rv) zijn niet alleen bepalingen opgenomen voor verhaalsbeslag en executie, maar ook voor bijvoorbeeld beslag tot afgifte (afdeling 2.2.4 Rv) en gedwongen ontruiming (afdeling 2.3.6 Rv), al dan niet ter voorbereiding van een op handen zijnde verhaalsexecutie (bijvoorbeeld door een pandhouder, art. 496 Rv). De bepalingen omtrent de verdeling van een executieopbrengst zijn afzonderlijk geregeld voor onroerende zaken (afdeling 2.3.5 Rv) en andere goederen (afdeling 2.2.3 Rv).

De wettelijke regeling van het conservatoir beslag bevat naast algemene bepalingen (afdeling 3.4.1 Rv) afzonderlijke bepalingen voor roerende zaken niet-registergoederen en rechten aan toonder of order die zich in handen van de schuldenaar bevinden (afdeling 3.4.2 Rv), aandelen en andere effecten op naam (afdeling 3.4.3 Rv), vorderingen (afdeling 3.4.4 Rv), eigenbeslag op vorderingen en roerende zaken (afdeling 3.4.5 Rv), sommenverzekeringen (afdeling 3.4.5A Rv), onroerende zaken (afdeling 3.4.6 Rv), en schepen en luchtvaartuigen (afdeling 3.4.6A en 3.4.6B Rv).

De systematiek van de wettelijke regeling van het conservatoir beslag is aldus dat de bepalingen van executoriaal beslag van overeenkomstige toepassing zijn, tenzij de wet anders bepaalt (art. 702, 712, 714, 720, 724 lid 2, 724 lid 1, 726, 728a lid 1 en 729d lid 2 Rv). Eén van de belangrijkste verschillen is dat voor het leggen van conservatoir beslag verlov van de voorzieningenrechter nodig is (art. 700 Rv) en voor executoriaal beslag niet. Voor verlov voor conservatoir beslag op roerende zaken die geen registergoederen zijn, rechten aan toonder of order, aandelen en andere effecten op naam, en onroerende zaken, dient de schuldeiser aan te tonen dat er 'vrees voor verduistering' bestaat (art. 711, 714 en 725 Rv). Die eis geldt ook voor maritaal beslag (art. 768 lid 3 Rv). Vrees voor verduistering hoeft niet te worden gesteld bij conservatoir derdenbeslag op vorderingen op naam (vgl. art. 724a lid 2 Rv), conservatoir beslag tot afgifte of levering (art. 734 lid 4 Rv), conservatoir beslag op schepen en luchtvaartuigen (art. 728 lid 1 en 729d lid 1 Rv) en vreemdelingenbeslag (art. 765 Rv).

De voorzieningenrechter bepaalt in het verlov een termijn van ten minste acht dagen, waarbinnen een 'eis in de hoofdzaak' moet worden ingesteld (art. 700 lid 3 Rv). Het beslag wordt executoriaal zodra de beslaglegger in die hoofdzaak een executoriale titel heeft verkregen die voor tenuitvoerlegging vatbaar is geworden en die is betekend aan de beslagene en, in geval van derdenbeslag, aan de derde (art. 704 lid 1 Rv). Het vonnis of de beschikking in de hoofdzaak is in beginsel voor tenuitvoerlegging vatbaar zodra het is geweest, ook voordat het in kracht van gewijsde is gegaan (dat wil zeggen dat er geen gewoon rechtsmiddel meer tegen openstaat). Zie HR 12 januari 2001, NJ 2001/158 (Kühr/De Bont), r.o. 3.4. Verzet, hoger beroep of cassatie schorst de tenuitvoerlegging (art. 145, 350, 351, 360 en 404 Rv), tenzij de uitspraak uitvoerbaar bij voorraad is verklaard (art. 145, 233, 258, 288 en 360 lid 2 Rv). Soms bepaalt de wet dat tenuitvoerlegging slechts mogelijk is indien de uitspraak in kracht van gewijsde is gegaan of uitvoerbaar bij voorraad is verklaard, zoals in art. 3:301 BW.

Beslag kan in het procesrecht een bijzondere functie vervullen wanneer 'bewijsbeslag' wordt gelegd. Een procespartij kan op 'bescheiden' die de wederpartij of een derde (vermoedelijk) onder zich heeft en die zij nodig heeft voor door haar te leveren bewijs, conservatoir beslag tot afgifte leggen (art. 730 Rv). De exhibitieplicht van art. 843a Rv dient daarbij als eis in de hoofdzaak (art. 700 lid 3 Rv). Vgl. HR 29 september 2018, NJ 2019/70 (Organik/Dow), r.o. 6.1.4. De deurwaarder houdt de beslagen bescheiden onder zich totdat beide partijen zijn gehoord. Vgl. HR 13 september 2013, NJ 2014/455 (Molenbeek/Begeer).

[2] *Beslag in het vermogensrecht.* Beslag is dé wijze van verhaal van on-gesecureerde vorderingen.

Conservatoir en executoriaal verhaalsbeslag zijn wijzen van verhaal ten behoeve van individuele schuldeisers op individuele goederen, zoals het faillissement een wijze is van verhaal ten behoeve van de collectieve schuldeisers op (vrijwel) alle goederen van de schuldenaar. De Faillissementswet bepaalt expliciet dat

vorderingen tijdens faillissement in beginsel alleen kunnen worden verhaald door aanmelding ter verificatie (art. 26 Fw). Buiten faillissement geldt, zonder dat de wet dat expliciet zo bepaalt, dat vorderingen in beginsel alleen kunnen worden verhaald door middel van beslag. Hierop bestaat slechts een beperkt aantal uitzonderingen. Pand- en hypotheekhouders hebben het recht van parate executie en kunnen, zonder beslag te leggen, de aan hun pand- of hypotheekrecht onderworpen goederen executeren (art. 3:248 en 3:268 BW en art. 544 e.v. Rv) en hun vorderingen op de opbrengst verhalen (art. 3:253 en 3:270 BW en art. 483e Rv). Hetzelfde geldt voor de schuldeiser met een retentierecht in het geval van art. 60 lid 3 Fw. Wanneer een goed wordt geëxecuteerd, kunnen beperkt gerechtigden, huurders, pachters en huurkopers wier recht door die executie is vervallen, hun schade op de opbrengst verhalen zonder beslag te hebben gelegd (art. 3:264 lid 7 BW en art. 3:282 lid 1 en 2 BW).

Op de laatstgenoemde uitzonderingen na, wordt (buiten faillissement) iedere executieopbrengst verdeeld onder degenen die conservatoir of executoriaal beslag op het geëxecuteerde goed hebben gelegd. Een eventueel overschot wordt in beginsel uitgekeerd aan de geëxecuteerde. Schuldeisers die niet of niet tijdig beslag hebben gelegd, delen niet mee in de opbrengst. Vgl. HR 12 juni 2009, *NJ* 2010/663 (Heembouw/Fortis); en HR 29 april 2011, *NJ* 2011/273 (Ontvanger/Eijking q.q.).

Met een beslag maakt de beslaglegger aanspraak op verhaal van zijn vordering op de executieopbrengst. Voor de positie van de beslaglegger bij verdeling van de executieopbrengst maakt het in beginsel geen verschil of zijn beslag conservatoir of executoriaal was. Beide soorten beslagleggers delen mee conform de regels van het verhaalsrecht, neergelegd in titel 3.10 BW. De hoofdregel daarvan is dat alle schuldeisers naar rato van hun vordering meedelen (*paritas creditorum*, art. 3:277 lid 1 BW). Een uitzondering daarop is de eigenlijke achterstelling van art. 3:277 lid 2 BW. Achterstelling staat echter niet aan beslaglegging in de weg. Een andere uitzondering is voorrang. Een (hoge) voorrang van de vordering neemt echter niet weg dat de schuldeiser, behoudens de eerdergenoemde uitzonderingen, beslag moet leggen om met die voorrang mee te delen in de executieopbrengst. Vgl. HR 12 juni 2009, *NJ* 2010/663 (Heembouw/Fortis).

Ook reeds in de aanloop naar verhaal kan beslag een functie vervullen. Beslag heeft blokkerende werking, wat inhoudt dat bijvoorbeeld een vervreemding, bezwaring, betaling of verrekening in weerwil van een gelegd conservatoir of executoriaal beslag, niet (althans niet altijd) tegen de beslaglegger kan worden ingeroepen (art. 712 Rv jo.) art. 453a Rv, (art. 720 en 724 lid 2 Rv jo.) art. 475h Rv, en (art. 726 lid 1 Rv jo.) art. 505 lid 2 Rv en art. 6:130 lid 2 BW). De beslagene wordt niet beschikkingsonbevoegd, maar kan, behoudens derdenbescherming ((art. 712 Rv jo.) art. 453a lid 2 Rv), niet vrij van beslag over het goed beschikken. Wanneer de beslagene het beslagen goed in weerwil van beslag overdraagt, blijft door de blokkerende werking het beslag op het goed rusten ((art. 712 Rv jo.) art. 453a Rv en (art. 726 lid 1 Rv jo.) art. 505 lid 2 Rv). Vgl. HR 20 februari 2009, *NJ* 2009/376 (Ontvanger/De Jong q.q.). Bij bezwaring van het beslagen goed met pand

of hypotheek gaat het beslag bij verdeling vóór het pand- of hypotheekrecht, ongeacht de rang van de vordering waarvoor beslag is gelegd (art. 453a, 475h en 505 lid 2 Rv). Hoewel bij faillietverklaring het beslag vervalt, blijft deze verdelingsvolgorde tijdens faillissement overeind, met dien verstande dat de curator in dat geval de rechten van de beslaglegger uitoefent ten behoeve van de boedel (art. 57 lid 3 Fw). Vgl. HR 13 mei 1988, NJ 1988/748 (Banque de Suez/Bijkerk q.q.). De derde-beslagene kan niet met werking tegen de beslaglegger betalen en kan niet altijd verrekenen. Bij betaling of verrekening van een beslagen vordering door de derde-beslagene leidt de blokkerende werking ertoe dat de beslaglegger (deurwaarder) nog steeds betaling kan vorderen (art. 475h Rv). Vgl. HR 22 april 2005, NJ 2006/56 (Reuser q.q./Postbank).

De blokkerende werking van een conservatoir beslag kan dienen om het verhaalsobject voor de beslaglegger beschikbaar te houden voor executie. Bijzondere vormen daarvan zijn het deelgenotenbeslag (art. 733 Rv) en het paulianabeslag (art. 737 Rv). Conservatoir beslag kan echter ook een enkel bewarende functie hebben, zonder dat executie zal volgen. Dit is het geval bij het maritaal beslag (art. 768 e.v. Rv), dat niet kan worden geëxecuteerd, maar vervalt door effectuering van de verdeling van de gemeenschap (art. 770b Rv).

Voorts kan beslag dienen als opmaat naar reële executie van een recht op afgifte of levering. Op de af te geven of te leveren goederen kan conservatoir beslag worden gelegd (art. 730 Rv). Executoriaal beslag tot afgifte kan worden gelegd op roerende zaken, oogst en rechten aan toonder of order (art. 491, 494 en 495 Rv). Ook kan executoriaal beslag tot afgifte van vuistloos verpande zaken worden gelegd (pandhoudersbeslag, art. 496 lid 2 Rv) of executoriaal derdenbeslag worden gelegd onder de schuldenaar van een beslagen vordering tot afgifte van een roerende zaak (art. 500 Rv). Onroerende zaken kunnen gedwongen worden ontruimd (art. 555 e.v. Rv). De executie van een recht op levering is geregeld in art. 3:300 en 3:301 BW.

- [3] *Executie.* De beslaglegger wordt door executoriaal verhaalsbeslag bevoegd tot verkoop en levering van beslagen goederen en tot inning van beslagen vorderingen. Via reële executie kan de nakoming van een recht op afgifte of levering worden afgedwongen. Voorts kan onder omstandigheden de beslagene worden gegijzeld (lijfswang) en kunnen dwangsommen worden verbeurd.

Verhaalsexecutie kan plaatsvinden door een beslaglegger, een pand- of hypotheekhouder, een faillissementscurator, of een andere persoon met executiebevoegdheid. Executie van zaken vindt plaats door verkoop, executie van vorderingen door verkoop of inning. De executiemogelijkheden van een beslaglegger zijn echter beperkter dan die van een pand- of hypotheekhouder of een curator.

De regels omtrent beslagexecutie zijn, uitgesplitst naar het soort goed dat wordt geëxecuteerd, opgenomen in titel 2.2-2.4 Rv. Onder omstandigheden kan

de executie van beslagen goederen plaatsvinden met inachtneming van de regels voor pand of hypotheek.

Bij beslagexecutie van roerende en onroerende zaken treedt de beslaglegger in eigen naam als verkoper op. Hij is goederenrechtelijk beschikkingsbevoegd (in de zin van art. 3:84 BW) door het executoriale beslag. Vgl. HR 14 januari 2011, *NJ* 2012/88 (Mesdag II). Zijn bij de beslaglegging wettelijke voorschriften (zoals tijdsige betekening) niet opgevolgd, dan leidt dat niet in het algemeen tot nietigheid van het beslag, maar alleen als de wet dat uitdrukkelijk bepaalt (zoals wel het geval in art. 721 Rv, maar niet het geval in art. 715 lid 2 Rv). Vgl. HR 15 oktober 2010, *NJ* 2010/558 (Tarumm/Endendijk q.q.). Ook als de wet vormen voorschrijft 'op straffe van nietigheid van het beslag', hoeft dit niet daadwerkelijk te leiden tot nietigheid, maar kan dit een grond zijn voor de voorzieningenrechter om het beslag na een belangenafweging al dan niet op te heffen. Vgl. HR 4 oktober 2013, *NJ* 2013/480 (Carrier Tanker/Ice Shipping).

Is het beslag geldig, dan is de executiebevoegdheid van de beslaglegger beperkt tot een verkoop en levering die voldoet aan de wettelijke voorschriften voor beslagexecutie. Verzuim van vormen bij de executie leidt echter in het algemeen niet tot nietigheid van de executoriale verkoop en/of levering. In het algemeen blijft de verkoop en levering geldig, maar wordt de te verdelen opbrengst niet als een executieopbrengst aangemerkt. Zie *Parl. Gesch. BW Inv. 3, 5 en 6 Boek 3* 1990, p. 1343. Het idee daarachter is dat de executiekoper dan niet de dupe wordt, maar (mogelijk) alleen de executant. Kwade trouw van de executiekoper in dit verband kan roet in het eten gooien en meebrengen dat verzuim van vormen toch tot ongeldigheid van de executoriale overdracht leidt. Anderzijds is denkbaar dat een onregelmatig gegenereerde executieopbrengst toch gewoon wordt verdeeld als ware het een regelmatig gegenereerde executieopbrengst. Vgl. HR 12 juni 2009, *NJ* 2010/663 (Heembouw/Fortis).

De regels omtrent reële executie tot afgifte van roerende zaken en tot ont ruiming van onroerende zaken zijn, uitgesplitst naar het soort zaken dat moet worden afgegeven of ontruimd, neergelegd in art. 491-500, 582, 584r en 555-558 Rv. De reële executie van vorderingen tot levering van goederen is geregeld in art. 3:299-3:301 BW.

Tot slot kan een vonnis, beschikking of andere authentieke akte, indien de rechter daarin heeft voorzien, ten uitvoer worden gelegd bij lijfswang en dwangsom. De regels daarvoor zijn opgenomen in titel 2.5 Rv.

1.2 Vormen van beslag

[4] *Bewaarbeslag*. Het conservatoir beslag wordt door de wet omschreven als een middel tot bewaring van recht.

Meestal dient conservatoir beslag als opmaat voor een executoriaal verhaalsbeslag, om verduistering te voorkomen en de blokkerende werking van het beslag te doen intreden. Conservatoir beslag kan ook dienen ter verzekering van een recht

op afgifte of levering van een goed, als opmaat naar een reële executie. De regeling daarvan in afdeling 3.4.7 Rv bevat onder andere bijzondere bepalingen voor deelgenotenbeslag (art. 733 Rv) en paulianabeslag (art. 737 Rv).

Afdeling 3.4.8 Rv bevat enkele bepalingen voor conservatoir vreemdelingenbeslag, dat wordt gelegd ten laste van een schuldenaar zonder bekende woonplaats in Nederland. Art. 767 Rv wijst indien nodig de bevoegde rechter aan waarvoor de eis in de hoofdzaak kan worden ingesteld.

Naast het conservatoir deelgenotenbeslag tot levering (art. 733 Rv) bevat afdeling 3.4.9 Rv een regeling voor 'maritaal beslag'. Dit beslag kan door (gewezen) echtgenoten of geregistreerde partners worden gelegd op alle goederen die behoren tot de tussen hen bestaande wettelijke gemeenschap (art. 768 e.v. Rv).

Voor een conservatoir beslag is in het algemeen verlot vereist van de voorzieningenrechter (art. 700 lid 1 Rv). Voorts is, als de beslaglegger nog niet over een executoriale titel beschikt, vereist dat de beslaglegger een eis in de hoofdzaak heeft ingesteld of binnen de door de voorzieningenrechter bepaalde termijn instelt (art. 700 lid 3 Rv).

- [5] *Verhaalsbeslag.* Het beslag tot verhaal van een geldvordering kan een conservatoir of een executoriaal beslag zijn. Slechts wanneer de beslaglegger zelf wil executeren, is vereist dat het beslag executoriaal is.

Een beslaglegger deelt overeenkomstig de rang van zijn vordering mee bij de verdeling van een executieopbrengst, ongeacht of zijn beslag conservatoir of executoriaal is. Afdeling 2.3 Rv regelt hoe vorderingen in de rangschikking kunnen worden begrepen die voorwaardelijk, niet-opeisbaar, onbepaald of betwist zijn. Praktisch kan het voorhanden hebben van een executoriale titel (bijvoorbeeld een veroordelend vonnis) wel tot gevolg hebben dat een vordering niet (meer) wordt betwist. Een executoriale titel is echter geen vereiste om mee te delen in de executieopbrengst.

Verhaalsbeslag kan worden gelegd op alle goederen van de schuldenaar (art. 3:276 BW). Een beperking op die hoofdregel is dat geen beslag kan worden gelegd op (kort gezegd) eerste levensbehoeften en gereedschappen waarmee in levensonderhoud wordt voorzien ((art. 712 Rv jo.) art. 447 en 448 Rv) en inkomen voor zover dat niet uitstijgt boven de beslagvrije voet (art. 475c Rv). Een uitbreiding op de hiervóór genoemde hoofdregel is dat soms beslag kan liggen op goederen van derden. Dat is het geval na een overdracht in weerwil van beslag waartegen de verkrijger niet wordt beschermd (art. 453a, 475h en 505 lid 2 Rv). Vgl. HR 20 februari 2009, NJ 2009/376 (Ontvanger/De Jong q.q.). Verder is beslag op goederen van derden mogelijk in geval van bodembeslag door de fiscus (art. 22 Invorderingswet 1990) en in geval van een retentierecht (art. 3:292 BW jo. art. 3:291 BW).

- [6] *Beslag tot afgifte of levering.* De schuldeiser met een recht op afgifte van zaken of levering van goederen, kan ter bewaring van dat recht

conservatoir beslag leggen (art. 730 Rv). Ongeacht of een inleidend beslag is gelegd, kan hij nakoming van het recht op afgifte of levering afdwingen via reële executie.

De regeling van het conservatoir beslag tot afgifte of levering is neergelegd in art. 730 e.v. Rv. Op dit beslag zijn de overige regels omtrent conservatoir beslag grotendeels van overeenkomstige toepassing (art. 734 lid 1 Rv), maar vrees voor verduistering hoeft niet te worden gesteld (art. 734 lid 4 Rv).

Het beslag wordt gelegd op de zaak die moet worden afgegeven of ontruimd of het goed dat moet worden geleverd. Dit is mogelijk in alle gevallen waarin het recht op afgifte of levering in een executoriale titel is neergelegd of in een hoofdzaak is of zal worden gevorderd. De regeling van art. 730 Rv is ook van toepassing op conservatoir 'bewijsbeslag', ook voor zover dat niet wordt gelegd op roerende zaken, maar op bijvoorbeeld digitale informatie. Vgl. HR 13 september 2013, *NJ* 2014/455 (Molenbeek/Begeer).

Beslag tot afgifte of levering is ook mogelijk indien het recht op afgifte of levering nog moet worden verkregen door een rechterlijke vernietiging of ontbinding (art. 730 Rv). Omdat ontbinding geen terugwerkende kracht heeft (art. 6:269 BW), betekent dit in geval van ontbinding dat beslag kan worden gelegd voor een toekomstige vordering (bijvoorbeeld een vordering tot levering op grond van een ongedaanmakingsverbintenis ex art. 6:271 BW). In geval van vernietiging wordt strikt genomen beslag gelegd voor een bestaande vordering (bijvoorbeeld een vordering tot afgifte), omdat vernietiging wél terugwerkende kracht heeft (art. 3:53 lid 1 BW) en de vordering daarom wordt geacht altijd te hebben bestaan. Voor beide gevallen stelt art. 730 Rv buiten twijfel dat beslag voor een door rechterlijke vernietiging of ontbinding te verkrijgen recht op afgifte of levering mogelijk is. Bij deze conservatoire beslagen is vereist dat tijdig een eis in de hoofdzaak wordt ingesteld waarin (vernietiging of ontbinding en) afgifte of levering van het betreffende goed wordt gevorderd (art. 700 lid 3 Rv). Voor buitengerechtelijke vernietiging of ontbinding hoefde geen regeling als in art. 730 Rv te worden getroffen, omdat in die gevallen eenvoudig eerst buitengerechtelijk kan worden vernietigd of ontbonden en vervolgens conservatoir beslag kan worden gelegd.

Art. 737 lid 1 Rv voegt aan het voorgaande toe dat ook reeds conservatoir beslag kan worden gelegd op goederen waarop de beslaglegger zich kan verhalen na een rechterlijke vernietiging op grond van pauliana. Dit beslag gaat na de vernietiging over in een (conservatoir of executoriaal) verhaalsbeslag (art. 737 lid 2 Rv). Wordt bijvoorbeeld de beslagene door de vernietiging met terugwerkende kracht weer eigenaar van een aantal caravans, dan kan reeds vóór die vernietiging beslag op die caravans worden gelegd. Vereist is dan dat tijdig een eis in de hoofdzaak wordt ingesteld waarin de vernietiging wordt gevorderd (art. 700 lid 3 Rv). Strikt genomen betreft dit 'paulianabeslag' geen beslag op (relatief) toekomstige caravans, omdat de beslagene door de terugwerkende kracht van de vernietiging wordt geacht altijd eigenaar van de caravans te zijn gebleven (art. 3:53 lid 1 BW).

Art. 731 en 732 Rv bevatten bijzondere bepalingen voor conservatoir beslag tot afgifte van soortzaken en oogst.

Conservatoir beslag tot levering kan door degene die verdeling van een gemeenschap kan vorderen (art. 3:178 en 3:180 BW), ook worden gelegd op goederen die tot die gemeenschap behoren, voor zover zij in het bijzonder in aanmerking komen om aan die beslaglegger te worden toegeedeeld. Aangenomen moet worden dat dit 'deelgenotenbeslag' bij toedeling en levering van het goed aan de schuldenaar van rechtswege overgaat in een conservatoir verhaalsbeslag op het goed (zie [74]). In zoverre is dit wél een beslag op een (relatief) toekomstig goed van de schuldenaar. Het deelgenotenbeslag vervalt naarmate het goed aan een ander wordt toegeedeeld (art. 733 lid 2 Rv). In dat geval kan de beslaglegger zich verhalen op de overbedelingsvordering van de schuldenaar op de andere deelgeno(o)t(en). Zie [75].

Een conservatoir beslag tot afgifte van een roerende zaak wordt executoriaal zodra een tot afgifte strekkende executoriale titel is verkregen (art. 735 lid 2 Rv). Een conservatoir beslag tot levering wordt niet executoriaal, maar blijft liggen tot zes maanden nadat de executoriale titel in kracht van gewijsde is gegaan, of zoveel eerder als levering heeft plaatsgevonden (art. 735 lid 1 Rv).

Het beslag tot afgifte van roerende zaken kan ook executoriaal worden gelegd (art. 492 lid 1 Rv). De nadruk ligt hier op het woord 'kan'; een inleidend beslag is namelijk niet noodzakelijk om tot executie over te kunnen gaan. Een inleidend executoriaal beslag tot levering is niet mogelijk.

Uiteindelijk kan, al dan niet voorafgegaan door een conservatoir of executoriaal beslag, een vordering tot afgifte of levering reëel worden geëxecuteerd.

- [7] *Strafvorderlijk beslag.* Afdeling 1.IV.3 Sv regelt de strafvorderlijke 'inbeslagneming'. Het beslag van art. 94 Sv dient tot waarheidsvinding (lid 1) of tot bewaring met het oog op verbeurdverklaring of onttrekking aan het verkeer (lid 2). Het beslag van art. 94a Sv dient tot verhaal van geldboetes, ontnemingsvorderingen of schadevergoedingsmaatregelen. De gevolgen van bijvoorbeeld een faillissement zijn voor deze beslagen verschillend.

De Staat kan twee vormen van strafvorderlijk beslag leggen. Op grond van art. 94 Sv kunnen voorwerpen in beslag worden genomen die kunnen dienen om de waarheid aan de dag te brengen of wederrechtelijk verkregen voordeel aan te tonen (lid 1), of kan inbeslagneming plaatsvinden om voorwerpen veilig te stellen waarvan de verbeurdverklaring of de onttrekking aan het verkeer kan worden bevolen (lid 2). Het beslag van art. 94 Sv wordt bijvoorbeeld gelegd op wapens, drugs, opgevoerde scooters en witgewassen geld.

De Staat kan ook conservatoir of executoriaal *verhaalsbeslag* leggen op grond van art. 94a Sv. Art. 94a Sv spreekt, net als art. 94 Sv, van beslag op 'voorwerpen'. Die formulering komt civielrechtelijk wat vreemd over, maar blijktens art. 94a lid 6 Sv worden daaronder verstaan 'alle zaken en alle vermogensrechten' (vgl. art. 3:1 BW). Het verhaalsbeslag van art. 94a Sv is alleen mogelijk in geval van verdenking

van of veroordeling wegens een misdrijf waarvoor (ten minste) een geldboete van de vierde of de vijfde categorie kan worden opgelegd (€ 20.750 respectievelijk € 83.000, art. 23 lid 4 Sr). Bij misdrijven waarop een geldboete van de vijfde categorie staat, kan verhaalsbeslag worden gelegd voor de geldboete (art. 94a lid 1 Sv) of voor een ontnemingsvordering (art. 94a lid 2 Sv, 'Plukze-wetgeving'). Bij misdrijven waarop een geldboete van de vierde categorie staat, kan verhaalsbeslag worden gelegd voor een schadevergoedingsmaatregel ex art. 36f Sr (art. 94a lid 3 Sv). Art. 94a Sv gaat uit van een conservatoir beslag, dat executoriaal wordt als de uitspraak waarin de maatregelen worden opgelegd, onherroepelijk wordt (art. 574 lid 2 Sv jo. art. 704 lid 1 Rv). Aangenomen moet worden dat ook nadat de uitspraak onherroepelijk is geworden, nog beslag kan worden gelegd, dat dan meteen executoriaal is.

De vermogensrechtelijke gevolgen van de beslagen van art. 94 respectievelijke 94a Sv zijn verschillend. Een op grond van art. 94 Sv gelegd beslag vervalt niet door faillietverklaring van de beslagene (art. 33 lid 2 Fw), omdat dit beslag dient tot waarheidsvinding in strafzaken of tot veiligstelling van voorwerpen waarvan de verbeurdverklaring of onttrekking aan het verkeer door de strafrechter kan worden bevolen, en derhalve geen verband houdt met de positie van de overheid als schuldeiser. Vgl. HR 13 juli 2010, *NJ* 2013/322 (Mensink q.q.). Art. 33 lid 2 Fw staat er zelfs niet aan in de weg dat tijdens faillissement onder de gefailleerde beslag wordt gelegd op de voet van art. 94 Sv. Aangenomen moet worden dat buiten faillissement andere schuldeisers ook geen cumulatief beslag op de in beslag genomen voorwerpen kunnen leggen.

Een beslag als bedoeld in art. 94a Sv dient echter wél tot verhaal van geldvorderingen door de overheid. De bepalingen van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (vgl. art. 94c en 574 Sv) en de Faillissementswet zijn in beginsel van (overeenkomstige) toepassing. Het beslag vervalt dus door de faillietverklaring (art. 33 lid 2 Fw). Vgl. HR 13 juli 2010, *NJ* 2013/322 (Mensink q.q.). De Staat kan als schuldeiser opkomen in het faillissement van de verdachte of de veroordeelde (art. 94d lid 3 Sv). Is de beslagene niet failliet, dan kunnen andere schuldeisers cumulatief beslag leggen. Op de vordering van de Staat is het voorrecht van art. 21 Invorderingswet 1990 niet van toepassing (art. 1 lid 1 Invorderingswet 1990).

Art. 94b Sv geeft voor een aantal soorten goederen aan op welke wijze daarop een beslag ex art. 94 of 94a Sv wordt gelegd. Voor alleen het verhaalsbeslag van art. 94a Sv bevat art. 94c Rv nog meer bijzondere bepalingen, waaronder de bepaling dat, hoewel het een conservatoir beslag betreft, geen verlof vereist is (sub a). Art. 94d Sv bevat een bijzondere regeling voor het inroepen van de *actio pauliana* door de officier van justitie.

1.3 Vormen van executie

[8] *Verhaalsexecutie*. Beslagexecutie van roerende en onroerende zaken dient in beginsel plaats te vinden door middel van openbare

verkoop (art. 463 en 519 Rv). Beslagexecutie van vorderingen dient in beginsel plaats te vinden door middel van inning (art. 477 Rv).

Beslagen roerende zaken kunnen ook worden geëxecuteerd met inachtneming van de regels voor pandrecht, wanneer de executie door de pandhouder wordt overgenomen op grond van art. 461a Rv. Roerende zaken kunnen onder omstandigheden ook worden geëxecuteerd met inachtneming van de regels voor hypotheek (art. 544-548 Rv), wanneer de executie op grond van art. 461c Rv wordt overgenomen door een hypotheekhouder met een hulpzakenbeding als bedoeld in art. 3:254 BW.

Bij beslag op vorderingen dient de derde-beslagene na vier weken een verklaring derdenbeslag af te leggen (art. 476a Rv). De derde-beslagene die daarmee in gebreke blijft, kan worden veroordeeld tot betaling van het bedrag waarvoor beslag is gelegd als ware hij daarvan zelf schuldenaar (art. 477a lid 1 Rv). Ook kan een wél afgelegde verklaring worden betwist (art. 477a lid 2 Rv). Vier weken na betekening van de executoriale titel aan de derde-beslagene, dient de derde-beslagene overeenkomstig zijn verklaring te betalen aan de deurwaarder (art. 723 Rv jo. art. 477 Rv). Deze betaling geldt als een betaling aan de beslagene, zodat de derde-beslagene van zijn schuld wordt bevrijd (art. 477b Rv).

De derdenbeslaglegger is behalve tot het door de deurwaarder doen innen van de beslagen vordering, ook bevoegd tot uitwinning van aan de beslagen vordering verbonden afhankelijke zekerheden. In HR 11 maart 2005, *NJ* 2006/362 (Rabobank/Stormpolder) bevestigt de Hoge Raad alleen uitdrukkelijk de mogelijkheid dat de derdenbeslaglegger een beroep doet op de aan die zekerheden verbonden voorrang, maar aangenomen moet worden dat de derdenbeslaglegger ook bevoegd is tot executie van die zekerheden. Deze bevoegdheid wordt in HR 18 december 2015, *NJ* 2016/34 (ABN AMRO/Marell) ook aangenomen voor de openbaar pandhouder van een vordering. Is tot zekerheid van de beslagen vordering pand of hypotheek gegeven, dan heeft de derdenbeslaglegger als inningsbevoegde van de beslagen vordering de bevoegdheden van de pand- of hypotheekhouder. De derdenbeslaglegger kan, behalve het uitwinnen van afhankelijke zekerheden, ook andere verhaalsmaatregelen nemen ten laste van de derde-beslagene. Vgl. HR 9 december 2016, *NJ* 2017/2 (Megalim/De Veenbloem).

Beslagexecutie is volgens de tekst van de wet niet mogelijk door middel van onderhandse verkoop van roerende en onroerende zaken, en ook (openbare of onderhandse) executoriale cessie van vorderingen is in beginsel niet mogelijk. Hiermee zijn de executiemogelijkheden van de beslaglegger aanzienlijk beperkter dan die van de pand- of hypotheekhouder, die (met toestemming van de pandgever of de voorzieningenrechter) zaken onderhands kan verkopen (art. 3:251 en 3:268 lid 2 BW en art. 548 Rv) en vorderingen executoriaal kan cederen (art. 3:248 BW). Bij de invoering van de regeling van beslagexecutie sloot de regeringscommissaris onderhandse verkoop niet geheel uit. Hij gaf aan dat, als de resultaten van onderhandse executie bij pand en hypotheek gunstig bleken te zijn, kon worden